

13. Odpoveď ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky Tomáša Druckera na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Ingrid Kosovej podanú 11. februára 2026 vo veci odstránenia segregácie v školách a školských zariadeniach

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Tomáš Drucker
minister

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽŇA	
Došlo:	01-04-2026
Číslo záznamu	05377/2026-0008-3758/2026-95
Lísty: 8	Prílohy: Vyčavuje:

Bratislava 11. marec 2026
Číslo: 2026/7665:3-E1670

Vážená pani poslankyňa,

dňa 17. februára 2026 mi bola pod číslom KNR-ODOS-3758/2026-32 doručená Vaša interpelácia vo veci poskytnutia informácií týkajúcich sa ochrany základných práv detí, ich práva na kvalitné vzdelávanie a povinnosti vlády zabezpečiť desegregované vzdelávanie, najmä s ohľadom na pretrvávajúcu segregáciu rómskych detí vo vzdelávacom systéme.

V súlade s § 130 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky si Vám dovoľujem zaslať odpovede na Vami položené otázky:

Všeobecne ku všetkým otázkam:

Štatistiky vedené zo strany rezortu sa opierajú o zákonmi definované pojmy a dáta, ktoré má rezort k dispozícii na základe každoročného zberu. Podľa *Metodickej príručky k uplatňovaniu zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní* (ďalej len "metodická príručka"), ktorú vydalo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len "MŠVVaM SR"), samotná existencia vysokého podielu žiakov z určitej skupiny (napríklad detí z marginalizovaných rómskych komunít, ďalej len „MRK“), automaticky neindikujú stav potvrdennej segregácie. Rovnako to platí aj pre jednotlivé indikátory sledované v rámci Monitorovania rizika segregácie. Na konštatovanie segregácie je potrebné komplexné posúdenie situácie, vrátane analýzy konania školy, zriaďovateľa či iných subjektov v danej lokalite alebo vo vzťahu k danej lokalite, ktoré mohlo prispieť k neprípustnému oddeleniu alebo vylúčeniu žiakov alebo neodôvodnenému či neprípustnému znížovaniu kvality a úrovne vzdelávania. Posúdenie segregácie preto nemožno založiť výlučne na štatistických údajoch o zložení žiakov alebo subjektívnych názoroch, ale musí vychádzať z hodnotenia konkrétnych okolností a procesov, ktoré k danému stavu viedli.

Metodika zároveň poukazuje na to, že autoritatívne konštatovanie porušenia zákazu segregácie je vecou príslušných orgánov, najmä súdu. Štátna školská inšpekcia je oprávnená v rámci svojej kontrolnej činnosti zisťovať dodržiavanie princípov výchovy a vzdelávania a v prípade podozrenia na ich porušenie uložiť školám a školským zariadeniam patričné opatrenia alebo konať na základe školskej legislatívy. Štátna školská inšpekcia je v tomto zmysle aj nezávislým rezortným orgánom dohľadu nad dodržiavaním antidiskriminačného zákona a túto svoju právomoc aj aktívne využíva.

V školách, kde súdy konštatovali segregáciu:

- 1. Kedy ministerstvo predloží plán konkrétnych desegregačných opatrení vrátane harmonogramu ich implementácie v školách, v ktorých súdy právoplatne konštatovali segregáciu (ZŠ Terňa, ZŠ Muránska Dlhá Lúka, ZŠ Stará Ľubovňa - Podsadek)?**

Ministerstvo zabezpečuje plnenie povinností vyplývajúcich z právoplatných rozhodnutí súdov systematicky a v úzkej súčinnosti so zriaďovateľmi dotknutých škôl. V prípade obcí Terňa a Stará Ľubovňa je plán konkrétnych desegregačných opatrení vrátane harmonogramu ich implementácie

súčasťou realizácie národného projektu Príležitosť pre všetkých, ktorého cieľom je pilotné overenie nástrojov zameraných na desegregáciu vo vzdelávaní.

Obe obce si v rámci projektu vypracovali vlastné desegregačné projekty reflektujúce miestne potreby a špecifiká, pričom realizácia jednotlivých aktivít prebieha od septembra 2025. Implementácia projektu je plánovaná do konca júna 2027 a zahŕňa aj priebežné vyhodnocovanie prijatých opatrení. V prípade ZŠ Muránska Dlhá Lúka ministerstvo ponúklo obci zapojenie sa do národného projektu, keďže medzi kritériami výberu pilotných škôl boli aj rozsudky Najvyššieho súdu SR vo veci segregácie rómskych žiakov vo výchove a vzdelávaní. Obec sa napriek iniciatíve ministerstva rozhodla do projektu nezapojiť. Ministerstvo však naďalej monitoruje vývoj situácie v predmetnej obci.

2. Aké konkrétne opatrenia budú v týchto školách prijaté a aký je časový harmonogram ich realizácie a vyhodnocovania?

Cieľom desegregačného projektu obce Terňa ako zriaďovateľa ZŠ Terňa je do konca školského roka 2026/2027 vytvoriť podmienky na prestup žiakov z MRK do základných škôl v okolí obce Terňa a zároveň podporiť ich úspešnú integráciu prostredníctvom cielenej podpory vzdelávania, spolupráce s rodinami a inkluzívnych komunitných aktivít. Samospráva prostredníctvom svojich aktivít plánuje znižovať koncentráciu žiakov z MRK v jednej škole a posilňovať vzťahy medzi komunitami.

Cieľom desegregačného projektu obce Stará Ľubovňa ako zriaďovateľa ZŠ Stará Ľubovňa - Podsadek, okrem iných, je do konca školského roka 2026/2027 zvýšiť sociálnu inklúziu a zlepšiť vzdelávacie výsledky žiakov a žiačok z MRK prostredníctvom pravidelných podporných aktivít, posilnenej spolupráce školy, rodičov a komunity, ako aj začleňovaním detí z lokalít s koncentráciou marginalizovaných Rómov do základných škôl s heterogénnym sociálnym a etnickým zložením, s cieľom znížiť segregáciu a zvýšiť inkluzívny potenciál a atraktivitu školy pre všetky deti vrátane detí z majority. Nad rámec desegregačného projektu poskytlo ministerstvo mestu Stará Ľubovňa technickú podporu pri nadefinovaní stratégie na navýšenie kapacity základných škôl v meste. Výsledkom tejto spolupráce mesto ustúpilo od pôvodného plánu budovania novej kapacity v mestskej časti Podsadek pričom novú kapacita sa vytvára v jadre mesta aj s použitím zdrojov Plánu obnovy a odolnosti.

Desegregačné opatrenia sa realizujú od septembra 2025 v rámci implementácie desegregačných projektov a budú pokračovať do júna 2027 (vrátane), pričom ich účinnosť bude priebežne aj záverečne vyhodnotená. Ministerstvo zároveň bude od všetkých dotknutých škôl a lokalít vyžadovať plnenie všetkých prijatých reformných opatrení a zákonných povinností vrátane prijatých desegregačných štandardov, ktoré mali školy povinnosť zakotviť do svojich interných predpisov do konca februára 2025.

3. Aký mechanizmus monitorovania a vyhodnocovania účinnosti desegregačných opatrení v týchto školách ministerstvo plánuje zaviesť?

Mechanizmus monitorovania v školách zapojených do národného projektu „Príležitosť pre všetkých“ zahŕňa systematický zber dát, pravidelné hodnotiace správy, odborné konzultácie so školami a zriaďovateľmi a priebežné posudzovanie dopadov opatrení na vzdelávacie výsledky, školskú klímu a mieru inklúzie a desegregácie. Súčasťou projektu je aj komplexné záverečné vyhodnotenie pilotne overovaných nástrojov.

Popri projektovom monitoringu bude ministerstvo uplatňovať aj systémový dohľad nad dodržiavaním zákazu segregácie, vrátane kontroly plnenia štandardov zákazu segregácie zavedených novelizovanou legislatívou. V spolupráci s regionálnymi úradmi štátnej správy a Štátnou školskou inšpekciou bude sledované, či školy prijaté opatrenia reálne uplatňujú a či vedú k odstráneniu segregácie v praxi. Cieľom je zabezpečiť, aby prijaté opatrenia boli nielen formálne deklarované, ale aj účinné, merateľné a dlhodobu udržateľné v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a jej medzinárodnými záväzkami v oblasti rovného prístupu k vzdelávaniu.

V školách, ktoré boli v rámci Pilotného monitoringu rizika segregácie na ZŠ označené ako školy v riziku segregácie:

4. Aký je plán ministerstva pre monitoring škôl identifikovaných v Pilotnom monitoringu rizika segregácie (468 škôl), a to v závislosti od miery rizika segregácie a regionálnych špecifik?

Ministerstvo realizuje monitoring rizika segregácie ako systematický analytický nástroj, ktorého cieľom je identifikovať situácie so zvýšeným rizikom vzniku segregovaného vzdelávacieho prostredia, nie právne konštatovať porušenie zákazu segregácie. Identifikácia školy v riziku preto neznamená, že škola segreguje, ale signalizuje potrebu hlbšieho odborného posúdenia jej situácie v širšom kontexte. Monitoring rozlišuje viaceré typy rizika, pričom tieto situácie môžu byť výsledkom organizačných rozhodnutí školy, ale aj širších územných, demografických či systémových faktorov, ako je nastavenie školských obvodov, rezidenčné vzorce bývania alebo rozhodnutia zákonných zástupcov. Plán ministerstva preto spočíva v pokračovaní každoročného monitorovania vývoja rizík, v analýze medziročných zmien typov rizika a v prepájaní týchto dát so zisteniami Štátnej školskej inšpekcie. Výsledky sú využívané na interné analytické účely a na nastavovanie adresnej metodologickej a systémovej podpory, pričom údaje na úrovni konkrétnych škôl nie sú zverejňované v identifikovateľnej podobe, aby sa predišlo nálepkovaniu škôl.

5. Kedy ministerstvo predstaví harmonogram konkrétnych krokov desegregácie v školách označených ako rizikové?

Ministerstvo nepristupuje k desegregácii prostredníctvom jednorazového harmonogramu pre školy označené ako rizikové, ale buduje viacúrovňový systém podpory. Ten zahŕňa zavedenie záväzných štandardov dodržiavania zákazu segregácie, ich metodickú implementáciu, monitorovanie ich uplatňovania, kontrolnú činnosť regionálnych úradov školskej správy a kvalitatívne monitorovanie zo strany Štátnej školskej inšpekcie.

Od roku 2024 prebieha realizácia národného projektu „Príležitosť pre všetkých“, ktorý je súčasťou Komponentu 6 Reformy 5 POO SR – Podpora desegregácie škôl a nadväzuje na platné a novozavedené legislatívne rámce. Aktuálne prebieha pilotovanie nástrojov na podporu desegregácie a teda aj konkrétnych riešení na dodržiavanie štandardov, ktorých vyhodnotenie a popis budú súčasťou manuálu zverejneného v roku 2027.

6. Aké konkrétne nástroje podpory ministerstvo poskytne samosprávam a školám na predchádzanie segregácii?

Ministerstvo poskytuje školám a zriaďovateľom kombináciu normatívnych, metodických, analytických a projektových nástrojov, ktoré spolu vytvárajú systém prevencie segregácie. Základným rámcom sú Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, ktoré stanovujú očakávané princípy organizácie a riadenia školy. Ich praktické uplatňovanie podporuje Manuál a monitoring uplatňovania Štandardov, vzorovými dokumentmi, webinármi, metodickými usmerneniami a priebežnými konzultáciami zo strany ministerstva. Súčasne ministerstvo realizuje systematický monitoring rizika segregácie, ktorý poskytuje analytický podklad na nastavovanie cielenej podpory. Tento rámec je doplnený o činnosť Štátnej školskej inšpekcie, ktorá prináša kvalitatívny pohľad na uplatňovanie princípov inklúzie v praxi. Prevencia segregácie je zároveň prepojená so širšími reformnými opatreniami, ako je zavádzanie systému podporných opatrení na posilnenie inklúzie, skvalitňovanie a zefektívňovanie činnosti zariadení poradenstva a prevencie vrátane uplatňovania prísnych odborných štandardov aj vo vzťahu k posudzovaniu a diagnostike detí z marginalizovaných komún a sociálne znevýhodňujúceho prostredia, podpora ranej starostlivosti a predprimárneho vzdelávania, či národné projekty financované zo zdrojov EÚ, ktoré umožňujú realizovať intervenčné aktivity v konkrétnych lokalitách.

7. Akú finančnú, personálnu a metodickú podporu dostanú školy, ktoré budú v procese desegregácie prijímať vyšší podiel detí z marginalizovaných komunít?

Riziko segregácie je úzko prepojené s kapacitami škôl, dostupnosťou odborného personálu, nastavením financovania a so širším miestnym kontextom. Podpora škôl preto nie je viazaná výlučne na ich identifikáciu v monitoringu, ale je nastavovaná systémovo. Školy môžu využívať nástroje systému podporných opatrení, ktorý umožňuje poskytovať adresnú podporu podľa individuálnych potrieb dieťaťa, nie iba na základe formálnej kategorizácie. Významnú úlohu zohráva aj posilňovanie školských podporných tímov, reforma poradenstva a prevencie a metodická podpora pri zavádzaní štandardov. V lokalitách s vyššou koncentráciou žiakov z MRK sa zároveň realizujú národné projekty financované z fondov EÚ a z POO SR, ktoré umožňujú pilotovať a rozvíjať konkrétne podporné mechanizmy. Podpora je teda kombináciou metodických usmernení, personálneho posilnenia a projektového financovania, pričom jej cieľom je reagovať na reálne potreby školy a jej žiakov.

V otázke rómskych národnostných škôl:

8. Prečo ministerstvo pokračuje v príprave tzv. národnostných škôl napriek výhradám odborných inštitúcií, Slovenského národného strediska pre ľudské práva a Amnesty International, ktoré upozorňujú na možné nesplnenie podmienok dočasného vyrovnávacieho opatrenia a rozpor s medzinárodnými štandardmi a judikatúrou európskych súdov?

Ministerstvo razantne odmieta tendenčné tvrdenia o tom, že pripravuje vytvorenie rómskych národnostných škôl, ktoré by slúžili na prehĺbenie segregácie rómskych detí vo vzdelávacom systéme. Ide o niekoľkokrát opakované tvrdenie zo strany p. poslankyne, ktorá bola opakovane vyvrátená. Preto už samotnú otázku považujem za čisto politicky motivovanú. Ministerstvo pokračuje v desegregačnom úsilí na legislatívnej, investičnej aj projektovej úrovni, a výsledky tohto úsilia oceňujú aj odborníci či medzinárodní partneri.

Treba však konštatovať, že medzi základné práva príslušníkov národnostných menšín na Slovensku patrí aj právo na vyučovanie v materinskom jazyku. Špecificky to definuje článok 34 Ústavy SR. Toto ústavné právo nie je opcionálne, a musí byť naplnené v súlade s ostatnými právami príslušníkov národnostných menšín. Ministerstvo preto poskytuje technickú podporu pre samosprávy, ktoré vo svojich školách podporujú uplatnenie tohto práva pre príslušníkov miestnej národnostnej menšiny, vrátane rómske národnostnej menšiny, a to tak, aby sa zároveň neprehĺbila segregácia žiakov chodiacich do týchto škôl.

V samotnej Šiestej hodnotiacej správe o Slovenskej republike Výbor expertov Európskej charty pre regionálne alebo menšinové jazyky uvádza, že *“nesmie byť vyučovanie v rómskom alebo rómskeho jazyka použité ako prostriedok segregácie, avšak ani obavy zo segregácie by nemali slúžiť ako dôvod na vyhýbanie sa organizovania takejto výučby. Vzdelávanie v jazyku alebo výučba rómskeho jazyka by mali byť realizované inkluzívnym spôsobom, prístupné aj žiakom mimo rómskej komunity a navrhnuté tak, aby zabránili a odporovali akejkoľvek forme segregácie.”*

Slovenská republika sa v roku 2001 pristúpením k Európskej charte regionálnych alebo menšinových jazykov zaviazala pre rómsky jazyk poskytnúť na úrovni regionálneho školstva najmenej vyučovanie príslušného jazyka. Je potrebné podotknúť, že v SR nie je zriadená žiadna škola/trieda s vyučovacím jazykom rómskym a v posledných rokoch sa aj napriek záväzku SR neotvorila žiadna nová škola/trieda s vyučovaním rómskeho jazyka. Do siete škôl a školských zariadení je zapísaných menej ako 10 škôl, v ktorých sa vyučuje rómsky jazyk. Väčšina týchto škôl je združených v Asociácii škôl s vyučovaním rómskeho jazyka.

Ministerstvo podporuje aj iné nástroje pre jazykovú a kultúrnu emancipáciu žiakov patriacich k národnostným menšinám. V rokoch 2023-2025 sa realizoval pilotný projekt zameraný na využitie plurilingválneho prístupu ako nástroja na inklúziu detí a žiakov s rómskym materinským jazykom. Skúsenosti z pilotného projektu preukázali potrebu systematického šírenia odborných poznatkov do ďalších škôl, v ktorých sa vzdelávajú deti a žiaci s iným materinským jazykom, aký je vyučovacím jazyk

školy. Využitie plurilingválneho prístupu vo vzdelávaní je teda tiež jedným nástrojov pre podporu jazykovej a kultúrnej identity žiakov, ktorý je možné využiť. Zároveň sa v rámci iných opatrení využívajú rôzne nástroje na spoločenskú inklúziu detí s rómskym materinským jazykom, ako napríklad vzdelávanie učiteľov v oblasti rómskeho jazyka a reálií a ľudských práv, využívanie podporných opatrení, atď.

9. Aké záruky vie ministerstvo poskytnúť, že zriaďovanie národnostných škôl nepovedie k prehlbovaniu segregácie vo vzdelávaní?

10. Zváži ministerstvo pozastavenie zámeru zriaďovania národnostných škôl do času prijatia jasného a záväzného desegregačného rámca?

Spoločná odpoveď na otázky č. 9 a 10: Ministerstvo školstva momentálne neuvažuje o zriaďovaní národnostných škôl pre príslušníkov rómskej komunity. Zákon č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov jasne stanovuje pôsobnosti ministerstva, ktoré riadi výkon štátnej správy na úseku výchovy a vzdelávania, ako aj pôsobnosti zriaďovateľov, ktorí rozhodujú o zriadení škôl. Zároveň však ešte raz podotýkam, že uplatňovanie práva na vzdelávanie v materinskom jazyku je záväzok SR voči občanom SR patriacich k národnostným menšinám, ktorí majú iný materinský jazyk ako slovenský. Na národnostné školy sa vzťahujú všetky predpisy, opatrenia a nástroje slúžiace na prevenciu alebo elimináciu diskriminácie alebo segregácie. Ich dodržiavanie sa sleduje, monitoruje a prípadne sankcionuje na základe rovnakých princípov a postupov ako v prípade všetkých ostatných škôl. Ministerstvo je naďalej pripravené poskytnúť metodickú podporu pre samosprávy, ktoré sa rozhodnú spolupodieľať sa na uplatnení jazykových práv detí z národnostných menšín v rámci škôl v ich pôsobnosti.

V školách s dvojzmennou dochádzkou:

11. Má ministerstvo vypracovanú analýzu dopadov investícií do školskej infraštruktúry (najmä v súvislosti s odstraňovaním dvojzmennej prevádzky) na segregáciu vo vzdelávaní?

Aktuálne nedisponujeme samostatnou analýzou, ktorá by explicitne hodnotila dopady investícií do školskej infraštruktúry, vrátane investícií zameraných na odstránenie dvojzmennej prevádzky z dôvodu segregácie vo vzdelávaní. Predloženú otázku nie je možné jednoznačne zodpovedať, keďže nešpecifikuje, o aký typ analýzy alebo aké konkrétne dopady má ísť (napr. územné, demografické, sociálne či organizačné vplyvy). Bez bližšej špecifikácie nie je možné identifikovať konkrétny analytický výstup, na ktorý by sa otázka vzťahovala.

Vo všeobecnosti sa dá konštatovať, že investície do školskej infraštruktúry sú primárne hodnotené z hľadiska kapacitných potrieb, dostupnosti vzdelávania, bezpečnosti a kvality prostredia pre žiakov. Definícia takejto investičnej podpory vyplýva aj z Plánu obnovy a odolnosti, pričom ministerstvo aktívne komunikuje so všetkými samosprávami, ktoré prejavujú záujem o dodržanie zákonného zákazu dvojzmenných prevádzok formou investícií do vytvorenia nových kapacít.

12. Ako ministerstvo zabezpečí dodržiavanie princípov 3D (desegregácia, destigmatizácia, degetoizácia) pri investíciách do školskej infraštruktúry, vrátane projektov financovaných z Plánu obnovy a odolnosti?

Vo výzve na odstránenie dvojzmennej prevádzky a výzve na budovanie kapacít materských škôl ako jednu z podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu Plánu obnovy a odolnosti uvádzame podmienku plnenia 3D. V priebehu posudzovania žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu plnenie tejto podmienky hodnotil Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ďalej len „ÚSVRK“).

13. Ako bude ministerstvo postupovať v prípadoch investičných projektov podporených z Plánu obnovy a odolnosti, pri ktorých nebol dodržaný princíp 3D?

Posudzovanie žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu Plánu obnovy a odolnosti z výzvy na projektovú podporu, odstránenie dvojzmennej prevádzky, rozšírenie kapacít materských škôl a rozšírenie kapacít základných škôl bolo vo výlučnej zodpovednosti ministerstva. Na základe zmluvy o spolupráci zabezpečoval ÚSVRK odborné vyhodnocovanie princípu 3D v súlade so stanovenou metodikou. Rezort avšak začal po októbri 2023 uplatňovať vyšší štandard v zmysle odporúčaní Európskej komisie. V konkrétnych prípadoch tak došlo aj k neschváleniu takých žiadosti, ktoré v predchádzajúcom období boli pripravené na schválenie, avšak v konečnom dôsledku mohli prehĺbiť mieru segregácie, stigmatizácie a getoizácie žiakov. V štyroch prípadoch došlo k neschváleniu žiadosti o projektovú podporu z dôsledku nesúladu projektu s princípmi 3D v prípade projektov, pričom v uplynutej dobe tri z týchto lokalít (vrátane mesta Stará Ľubovňa a obcí Lastovce a Stráne pod Tatrami) pristúpili k odstráneniu dvojzmennej prevádzky inou formou, ako indikovali v ich pôvodnom zámere.

V oblasti finančného a inštitucionálneho zabezpečenia implementácie desegregácie:

14. Plánuje ministerstvo zriadiť centralizovaný monitorovací orgán pre desegregáciu zložený zo zástupcov Štátnej školskej inšpekcie, regionálnych úradov školskej správy (RÚŠS) a mimovládnych organizácií s právomocou kontrolovať uplatňovanie desegregačných opatrení a pravidelne vyhodnocovať ich účinnosť.

V súčasnosti neplánujeme zriadiť nový centralizovaný monitorovací orgán pre desegregáciu. Kontrola dodržiavania zákazu segregácie a uplatňovania príslušných opatrení je už dnes zabezpečená existujúcimi zákonnými mechanizmami a kompetenciami jednotlivých orgánov verejnej správy. Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sú podľa § 145 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. záväzné pre všetky školy a školské zariadenia. Kontrolu ich zapracovania do školských poriadkov vykonávali Regionálne úrady školskej správy (RÚŠS), zatiaľ čo kontrolu ich reálneho uplatňovania v praxi vykonáva Štátna školská inšpekcia v rámci svojej inšpekčnej činnosti. Štátna školská inšpekcia je podľa § 13 zákona č. 596/2003 Z. z. orgánom kontroly štátu nad úrovňou výchovy a vzdelávania, medzi čo patrí aj uplatňovanie princípov výchovy a vzdelávania podľa § 3 školského zákona a v prípade zistenia nedostatkov je oprávnená ukladať opatrenia a kontrolovať ich plnenie. Regionálne úrady školskej správy podľa § 9a zákona č. 596/2003 Z. z. kontrolujú dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školstva vo svojej územnej pôsobnosti. V nadväznosti na novelizácie školského zákona boli zároveň posilnené mechanizmy dohľadu nad dodržiavaním zákazu segregácie, napr. pri tvorbe školských obvodov, vrátane povinnosti škôl postupovať podľa ministerstvom vydaných štandardov. Ministerstvo zároveň realizuje systém monitorovania rizika segregácie ako analytický nástroj identifikácie rizikových javov, ktorého výstupy slúžia ako podklad pre plánovanie inšpekčnej činnosti a cielej podpory škôl.

Otázka segregácie má však širší systémový rozmer. Segregácia vo vzdelávaní je úzko prepojená so segregáciou v oblasti bývania, sociálneho vylúčenia či prístupu k službám. Ide preto o komplexný spoločenský problém, ktorého riešenie presahuje rámec rezortu školstva a vyžaduje koordinovaný nadrezortný prístup. Ministerstvo je pripravené spolupracovať s ostatnými rezortmi a relevantnými partnermi v rámci existujúcich koordinačných mechanizmov vlády SR. Vytváranie nového paralelného centralizovaného orgánu by v súčasnom právnom a inštitucionálnom nastavení nebolo efektívnym riešením, keďže kontrolné a monitorovacie kompetencie sú už zákonne rozdelené a vykonávané príslušnými orgánmi.

15. Vyčlení ministerstvo zo štátneho rozpočtu cielené finančné prostriedky na realizáciu desegregačných opatrení?

MŠVVaM SR nepristupuje k vyčleňovaniu finančných prostriedkov plošne pod označením „desegregačné opatrenia“, keďže k realizácii desegregácie možno pristúpiť až na základe odborného a právneho posúdenia konkrétnej situácie. Segregáciu nemožno konštatovať výlučne na základe štatistických údajov, ale až po komplexnom vyhodnotení okolností, pričom autoritatívne rozhodnutie patrí súdu. Rezort však systematicky vyčleňuje finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a z fondov EÚ na opatrenia, ktoré preventívne znižujú riziko segregácie a podporujú inkluzívnosť vzdelávania. Ide najmä o:

- implementáciu systému podporných opatrení na posilnenie inklúzie, vrátane podpory budovania školských podporných tímov a činnosti pedagogických asistentov,
- zefektívnenie a skvalitnenie činnosti zariadení poradenstva a prevencie, vrátane posilňovania spolupráce s ostatnými zainteresovanými rezortmi pri prepájaní a zlepšovaní služieb ranej starostlivosti a včasnej intervencie, najmä v predškolskom veku,
- zabezpečenie podmienok pre povinné predprimárne vzdelávanie 5-ročných detí a postupné rozširovanie právneho nároku na miesto v materskej škole pre mladšie deti,
- odstraňovanie dvojzmennej prevádzky základných škôl,
- zvyšovanie kapacít materských a základných škôl vrátane výstavby a rekonštrukcií,
- opatrenia na znižovanie miery absentérstva a rizika predčasného ukončenia školskej dochádzky, osobitne v lokalitách so zastúpením detí a žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia,
- debarierizáciu škôl a zlepšovanie ich materiálno-technických podmienok,
- zohľadnenie požiadavky neselegregácie a plnohodnotnej inklúzie detí a žiakov z marginalizovaných komún pri optimalizácii siete škôl, vytvárania školských obvodov a metodologickej podpory pri hľadaní optimálnych organizačných foriem pre školy, osobitne v sociálne-ekonomicky znevýhodnených a národnostne zmiešaných regiónoch,
- realizáciu národných projektov zameraných na podporu prechodu žiakov do hlavného vzdelávacieho prúdu a podporu škôl v riziku segregácie.

Tieto opatrenia predstavujú kombináciu preventívnych, systémových a podporných mechanizmov, ktorých cieľom je predchádzať vzniku neprípustného oddeleného vzdelávania a vytvárať rovné podmienky pre všetky deti a žiakov.

16. Dostanú školy finančnú podporu na uplatňovanie desegregačných štandardov v praxi?

Uplatňovanie štandardov dodržiavania zákazu segregácie je súčasťou riadiacej a pedagogickej zodpovednosti školy a predstavuje normatívny rámec jej fungovania. Ministerstvo poskytuje k ich implementácii rozsiahlu metodickú podporu prostredníctvom Manuálu, vzorových dokumentov, odborných webinárov a konzultácií. Finančná podpora nie je viazaná automaticky na samotné zapracovanie štandardov do vnútorných dokumentov školy, ale je zabezpečovaná nepriamo prostredníctvom systémových nástrojov – najmä systému podporných opatrení, národných projektov a ďalších programov financovaných z európskych zdrojov. Cieľom je prepájať normatívny rámec so systémovou a projektovou podporou tak, aby školy neboli ponechané bez odbornej pomoci, no zároveň aby implementácia štandardov nebola chápaná ako samostatný dotačný mechanizmus, ale ako integrálna súčasť kvalitného a inkluzívneho riadenia školy.

17. Ako ministerstvo zabezpečí kontinuitu desegregačných projektov po skončení ich financovania z fondov Európskej únie?

Ministerstvo zabezpečí kontinuitu desegregačných projektov po ukončení financovania z fondov Európskej únie predovšetkým tým, že desegregačné projekty sú od začiatku nastavené ako nástroje v gescii zapojených lokalít a ich zriaďovateľov. Zodpovednosť za ich realizáciu a ďalšie pokračovanie preto nesú samotné samosprávy, ktoré si projekty vypracovali s ohľadom na miestne podmienky, potreby a dlhodobé kapacity. Väčšina prijatých desegregačných plánov je koncipovaná nad rámec

harmonogramu národného projektu „Príležitosť pre všetkých“, t. j. aj po jeho ukončení v júni 2027. Opatrenia sú navrhnuté tak, aby sa postupne stali súčasťou štandardného fungovania škôl a zriaďovateľov, nie výlučne časovo ohraničenou projektovou aktivitou.

Plánovanie finančných zdrojov v rámci desegregačných projektov bolo realizované s dôrazom na ich udržateľnosť a na postupný plný prenos kompetencií a zodpovednosti na samosprávy. To zahŕňa aj využívanie systémových nástrojov financovania, podporných opatrení a mechanizmov vyplývajúcich z platnej legislatívy.

18. Kedy ministerstvo plánuje spustiť avizovaný pilotný projekt zmeny školských obvodov založený na princípe desegregácie.

Národný projekt „Regionálna implementácia školských obvodov“ je zameraný na podporu implementácie reformy verejných školských obvodov a na posilnenie kapacít obcí a regionálnych úradov školskej správy pri zabezpečovaní rovného prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu. Jeho hlavným cieľom je zabezpečiť strategické, koncepcné a metodické usmerňovanie obcí a regionálnych úradov školskej správy pri určovaní, aktualizácii a kontrole verejných školských obvodov v súlade so zákonom, s dôrazom na uplatňovanie práv detí a žiakov na vzdelávanie v štátnom jazyku alebo v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, dodržiavanie princípu inklúzie a dodržiavania zákazu segregácie, podporu sociálnej inklúzie a efektívne plánovanie škôl zapísaných v registri. Predpokladaný dátum začiatku realizácie aktivít národného projektu je máj 2026.

Verím, že uvedené informácie budú pre Vás užitočné a dostatočne objasňujú Vami položené otázky.

S pozdravom

Vážená pani
Ingrid Kosová
poslankyňa
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava

Na vedomie:
Vážený pán
Richard Raši
predseda, Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava